

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут оперативно-рятувальних сил
Кафедра психології діяльності в особливих умовах

Кафедра психології діяльності в особливих умовах

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА
за освітньо-професійною програмою
«Екстремальна та кризова психологія»
циклу професійної обов'язкової підготовки
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 053 «Психологія»

Схвалено вченою радою
навчально-наукового інституту
оперативно-рятувальних сил
Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Силабус розроблено відповідно до Робочої програми
навчальної дисципліни «Психологічна служба»

2025 рік

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1. Анотація

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологічна служба» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Екстремальна та кризова психологія» для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія».

2. Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Литвиненко Оксана Володимирівна, старший викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах, кандидат історичних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет 213. Номер телефону: 067 225 54 10
E-mail	Lytvynenko_oksana@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	Стосуються проблематики психологічного аналізу феномену групової взаємодії, концептуальні засади проведення психокорекційних груп: систематизація досліджень, проблематики психологічного забезпечення професійної діяльності.
Професійні здібності	Організаційні та комунікативні якості; навички навчання та викладання; навички організації освітнього процесу та наукової діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Кандидат історичних наук за спеціальністю 07.00.01 «історія України». Автор понад 50 наукових публікацій у вітчизняних та міжнародних виданнях, в тому числі періодичних наукових виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах Index Copernicus International.

Загальна інформація	Жогло Ольга Володимирівна, викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет 234. Номер телефону: 096 91 38 287
E-mail	zhohlo_olha@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	Стосуються психологічного забезпечення професійної діяльності, проблем психології діяльності в особливих умовах, психології безпеки професійної діяльності

Професійні здібності	Організаційні та комунікативні якості; навички навчання та викладання; організація та проведення наукових досліджень.
----------------------	---

3. Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті інституту (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/journal/thematic-plan?id=513109>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру у першу та четверту середу кожного місяця з 14.00 до 15.00 в кабінеті № 213. У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

4. Мета вивчення дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Психологічна служба» для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» полягає в ознайомленні здобувачів із цілями та змістом діяльності психологічних служб на підприємствах, в організаціях, силових структурах та відомствах, в системі освіти, охорони здоров'я та інших соціальних інститутів.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна, вечірня)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	Обов'язкова загальна	
Навчальний рік	2025-2026	
Семестр	1-й	1-й
Обсяг дисципліни:		
в кредитах ЄКТС	3	
загальна кількість годин	90	
кількість модулів	1	1
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):		
Лекції	20	4
практичні заняття	-	-
семінарські заняття	24	2
курсова робота	-	
самостійна робота	46	84
індивідуальні завдання	на вибір	
Форма підсумкового контролю	диференційований залік	

3. Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: загальна психологія, основи психологічної практики.

Постреквізити: патологічна та клінічна психологія, соціальна психологія, експериментальна психологія, переддипломна практика, виконання та захист кваліфікаційної роботи.

4. Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Екстремальна та кризова психологія» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	Абревіатура
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР 1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР 2
Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	ПР 5
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР 15

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності	Абревіатура
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 2
Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	СК 2
Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.	СК 3
Здатність дотримуватися норм професійної етики.	СК 10

8. Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА ЯК РЕСУРС БЕЗПЕЧНОЇ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Змістовий модуль 1. Психологічна практика і психологічна служба

Тема №1. Структура, мета та завдання психологічної служби в Україні.
Етичний кодекс психолога.

Література: [Баз.: 1, 3, 5. Доп.: 7, 10]

Тема №2. Професійна підготовка та розвиток особистості практичного психолога.

Література: [Баз.: 1, 5, 7. Доп.: 4, 7, 9]

Тема №3. Особливості діяльності психологічної служби в системі освіти та в системі соціальних служб для молоді

Література: [Баз.: 2, 5, 7. Доп.: 1, 8, 10]

Тема №4. Психологічна служба установ соціальної сфери і охорони здоров'я.

Література: [Баз.: 1, 3, 8. Доп.: 1, 11]

Тема №5 – 6. Психологічна служба в системі збройних сил України.

Література: [Баз.: 1, 2, 10. Доп.: 2, 7, 11]

Тема №7. Психологічна робота в службі безпеки України та установах виконання покарань.

Література: [Баз.: 3, 4, 5. Доп.: 3, 9, 10]

Тема №8. Особливості організації діяльності психологічної служби у сфері бізнесу.

Література: [Баз.: 3, 7, 9. Доп.: 4, 6, 10]

Тема №9 – 10. Психологічна служба ДСНС України.

Література: [Баз.: 3, 7, 9. Доп.: 4, 6, 10]

Контрольна робота за модулем 1 Диференційований залік

9. Розподіл дисциплін у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (очна форма: денна)

Назви змістових модулів і тем	Очна (денна) форма				
	Кількість годин				
	у тому числі				
	Усього	лекції	семінари (практичні)	самостійна робота	Поточний контроль

			заняття		
МОДУЛЬ 1 «ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА ЯК РЕСУРС БЕЗПЕЧНОЇ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»					
Змістовий модуль 1. Психологічна практика і психологічна служба					
Тема 1. Структура, мета та завдання психологічної служби в Україні. Етичний кодекс психолога	10	2	2	6	опитування, письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 2. Професійна підготовка та розвиток особистості практичного психолога	10	2	2	6	опитування, письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 3. Особливості діяльності психологічної служби в системі освіти та в системі соціальних служб для молоді	8	2	2	4	опитування, письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 4. Психологічна служба установ соціальної сфери і охорони здоров'я.	12	2	4	6	опитування, письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 5 - 6. Психологічна служба в системі збройних сил України.	14	4	4	6	опитування, письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 7. Психологічна робота в службі безпеки України та установах виконання покарань.	10	2	2	6	опитування, письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 8. Особливості організації діяльності психологічної служби у сфері бізнесу.	12	2	4	6	опитування, письмові завдання, індивідуальна робота
Тема 9-10. Психологічна служба ДСНС України.	14	4	4	6	опитування, письмові завдання, індивідуальна робота
Контрольна робота за модулем 1	1	-	1	-	-
Диференційований залік	1	-	1	-	-
ВСЬОГО	90	20	24	46	-

Назви змістових модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма				
	Кількість годин				
	у тому числі				
	Усього	лекції	семінари (практичні) заняття	самостійна робота	Поточний контроль
МОДУЛЬ 1 «ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА ЯК РЕСУРС БЕЗПЕЧНОЇ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»					
Змістовий модуль 1. Психологічна практика і психологічна служба					
Тема 1. Структура, мета та завдання психологічної служби в Україні. Етичний кодекс	12	2	-	10	індивідуальні завдання

психолога					
Тема 2. Професійна підготовка та розвиток особистості практичного психолога	10	-	-	10	індивідуальні завдання
Тема 3. Особливості діяльності психологічної служби в системі освіти та в системі соціальних служб для молоді	10	-	-	10	індивідуальні завдання
Тема 4. Психологічна служба установ соціальної сфери і охорони здоров'я.	10	-	-	10	індивідуальні завдання
Тема 5. Психологічна служба в системі збройних сил України.	10	-	-	10	індивідуальні завдання
Тема 6. Психологічна робота в службі безпеки України та установах виконання покарань.	10	-	-	10	індивідуальні завдання
Тема 7. Особливості організації діяльності психологічної служби у сфері бізнесу.	10	-	-	10	індивідуальні завдання
Тема 8. Психологічна служба ДСНС України.	16	2	2	12	Презентація індивідуальних завдань
Диференційований залік	2	-	2	-	Захист13
ВСЬОГО	90	4	4	82	-

* Примітка: самостійна робота здійснюється за методичними рекомендаціями щодо організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Психологічна служба».

10. Орієнтовна тематики індивідуальних завдань

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час семінарських занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання рефератів, аналізу практичних та проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень та ін.

Тематика індивідуальних занять, що наведена у програмі є орієнтовною. Здобувачам надається право вільного вибору теми індивідуальної роботи, що повинна відповідати таким критеріям як: актуальність та відповідність завданням навчальної дисципліни.

Детальний опис форм, вимоги до виконання та критерії оцінювання індивідуальних завдань здобувачів викладені у методичних вказівках до виконання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на кафедрі психології діяльності в особливих умовах.

1. Психологічна служба як соціальне явище.

2. Феномен психологічної практики.
3. Прикладна психологія та її місце у системі психологічного знання.
4. Етичні засади діяльності практичного психолога навчального закладу.
5. Завдання та зміст діяльності практичного психолога навчального закладу з сім'єю.
6. Етичні вимоги до особистості практичного психолога.
7. Особистісний саморозвиток практичного психолога під час навчання у ЗВО.
8. Шляхи і способи професійного самовдосконалення практичного психолога.
9. Особистісне зростання практичного психолога. Психологічний портрет практичного психолога.
10. Головна мета і основні завдання діяльності національної системи соціальних і психологічних служб України.
11. Основні принципи, структура та завдання діяльності національної системи соціальних і психологічних служб.
12. Особливості роботи з клієнтами, котрі пережили насильство.
13. Особливості роботи із узалежненими клієнтами.
14. Психологічна підтримка осіб похилого віку (особливості роботи геронтопсихологічних служб).
15. Напрями професійної діяльності психологів органів внутрішніх справ.
16. Завдання діяльності, структура і напрями роботи психологічної служби Державної прикордонної служби України.
17. Особливості діяльності практичних психологів у закладах освіти США.
18. Особливості діяльності практичних психологів у закладах освіти в країнах Європейського Союзу.
19. Психологічні служби системи освіти зарубіжних країн.
20. Професійне становлення особистості практичного психолога.
21. Опис і обґрунтування професіограми практичного психолога.
22. Опис і обґрунтування психограми практичного психолога.
23. Етичні вимоги до особистості практичного психолога.
24. Особистісний саморозвиток практичного психолога під час навчання у ВНЗ.
25. Шляхи і способи професійного самовдосконалення практичного психолога.
26. Особистісне зростання практичного психолога.
27. Психологічний портрет практичного психолога.
28. Планування кар'єри практичним психологом
29. Скомпонуйте ряд основних вимог до практичного психолога ЗСУ.
30. Підготуйте проект на тему: «Який психолог потрібен Україні в умовах війни».

31. Проаналізуйте на основі професіограми практичного психолога свої можливості професійної адаптації.

32. Розробіть програму підвищення кваліфікації (професійного відбору, професійного вдосконалення) практичного психолога ЗСУ, ДПСУ, ДСНС.

33. Складіть перспективний план роботи практичного психолога в ЗСУ, ДПСУ, ДСНС (на вибір).

34. Складіть календарний план роботи практичного психолога ЗСУ, ДПСУ, ДСНС (на тиждень) з урахуванням розподілу часу за основними напрямками роботи.

35. Здійсніть порівняльний аналіз діяльності соціально-психологічних служб в Україні та за кордоном. Порівняльну таблицю наведіть з огляду на переваги і недоліки.

36. Дослідіть особливості діяльності психологічної служби в умовах війни в Україні з точки зору її необхідності й ефективності функціонування. Узагальніть результати, зробіть висновки.

37. Роль психологічних служб у наданні соціально-психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам: міжнародний досвід та імплементація в Україні.

38. Соціально-психологічна підтримка внутрішньо переміщених осіб в Україні.

39. Психологічний супровід реалізації позитивного потенціалу вимушеної внутрішньої міграції населення.

40. Порівняйте особливості психологічних аспектів профвідбору до армії, авіації, флоту та правоохоронних органів (міліція, поліція). Зазначте при цьому домінуючі психологічні та психофізіологічні критерії профвідбору.

41. Складіть схему (Карту підпорядкування) структурних підрозділів служби психологічного забезпечення оперативно-службової діяльності органів внутрішніх справ України.

42. Скомпонуйте блок психологічних і психофізіологічних критеріїв особистісного профілю кандидата на посаду співробітника МВС України (поліцейського).

43. Розробіть індивідуальну програму психологічної підтримки представників основних цільових груп (на вибір: за віком; соціальним статусом; приналежністю до соціальної групи) Центрів соціальнопсихологічної реабілітації населення, що постраждало внаслідок війни в Україні.

44. Складіть ієрархічну модель основних функцій Центру соціальнопсихологічної реабілітації, підтримки й супроводу учасників бойових дій, самостійно обравши цільову групу.

11. Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчанні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання:**

– методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);

– методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний; традуктивний;

– методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

– інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; [інтерактивні методи](#); методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

– науково-дослідна робота;

– самостійна робота.

12. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, командні проекти, реферати, презентація власних досліджень, виконання практичних завдань на психолого-тренувальному комплексі, участь у тактико-спеціальних навчаннях.

13. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Відповідність 100-бальної шкали оцінювання іншим шкалам оцінювання наведена в таблиці.

**Таблиця відповідності 100-бальної шкали
оцінювання іншим шкалам оцінювання**

100-бальна шкала	Шкала ЄКТС	4-бальна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно

14. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі: фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних завдань на смузі психологічної підготовки та навчально-тренувальному комплексі, проектної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі підсумкової модульної роботи, заліку.

15. Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни (денна форма)

Вид навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Загальна максимальна сума балів за видами занять
Модуль 1	І. Поточний контроль			
	Лекції	20	0	0
	Семінари, (практичні заняття)	24	5	до 50
	Індивідуальні завдання	-	до 20	До 20
	ІІ. Підсумковий контроль			
	ПМР	1	до 30	30
	Диференційований залік	-		
Разом за модуль 1				100

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни (заочна форма)

Вид навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Загальна максимальна сума балів за видами занять
Модуль 1	І. Поточний контроль			
	Лекції	4	0	0
	Семінари,	2	5	5

	(практичні заняття)			
	Індивідуальні завдання	-	до 65	65
	II. Підсумковий контроль			
	ПМР	1	до 30	30
	Диференційований залік	-		
Разом за модуль 1				100

Примітка: за виконання творчих робіт з навчальної дисципліни здобувачу можуть нараховуватися додаткові, заохочувальні бали. Сума заохочувальних балів не має перевищувати 20. Максимально можлива сума підсумкової оцінки з дисципліни (з урахуванням додаткових заохочувальних балів) – 100 балів. Види творчих робіт та критерії щодо їх оцінювання наведені у методичних вказівках до виконання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти на кафедрі психології діяльності в особливих умовах (розділ «Оцінювання творчих робіт»).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському (практичному) занятті. Він передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу).

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському (практичному) занятті здійснюється в діапазоні від 0 до 3 балів:

3 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни.

2 бали – завдання виконане повністю, але відповіді обґрунтуванні недостатньо.

1 бал – завдання виконане не в повному обсязі, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання. При виконанні практичних завдань оцінюється вміння правильно підібрати психодіагностичний комплекс, технології психологічної допомоги та вміння їх застосовувати на практиці.

Підсумкова модульна робота є складовою підсумкового контролю і здійснюється шляхом проведення письмової контрольної роботи у межах залікового модулю дисципліни.

Кожен варіант підсумкової модульної роботи складається з двох завдань (2 теоретичних питань та 1 практичного). Відповіді на поставленні завдання повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді

наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольної роботи (оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів):

Сума балів за виконання одного теоретичного завдання складає 10 балів:

10 балів – питання розкрито в повному обсязі, відповідь вірна, наведено переконливу аргументацію, використовуються професійні терміни, наявний творчий підхід.

8 бали – питання розкрито вірно, але обґрунтування відповіді недостатнє, професійна термінологія використана вірно.

4 бали – питання розкрито в цілому вірно, допущені помилки при аргументації, використана термінологія вірна.

2 бали – питання розкрито частково, допущені значні помилки при аргументації, використана термінологія плутана.

1 бал – питання розкрито на рівні окремих фрагментів, аргументація відсутня.

0 балів – питання не розкрито.

Сума балів за виконання одного практичного завдання складає 5 балів:

5 балів – питання розкрито в повному обсязі, відповідь вірна, наведено переконливу аргументацію, використовуються професійні терміни, наявний творчий підхід.

4 бали – питання розкрито вірно, але обґрунтування відповіді недостатнє, професійна термінологія використана вірно.

3 бали – питання розкрито в цілому вірно, допущені помилки при аргументації, використана термінологія вірна.

2 бали – питання розкрито частково, допущені значні помилки при аргументації, використана термінологія плутана.

1 бал – питання розкрито на рівні окремих фрагментів, аргументація відсутня.

0 балів – питання не розкрито.

Підсумковим контролем успішності з дисципліни є диференційний залік, який полягає в накопичувальній оцінці в балах із засвоєння здобувачами навчального матеріалу дисципліни на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань, різних видів навчальних робіт на семінарських та практичних заняттях, визначених робочою програмою.

Оцінювання самостійної роботи. Результати самостійної роботи спеціально не оцінюються, але виявляються під час діагностики знань з навчальної дисципліни. Навчальний матеріал дисципліни, засвоєний у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль, передбачений робочим навчальним планом, разом з іншим навчальним матеріалом дисципліни і оцінюється за критеріями відповідного підсумкового контролю.

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, навчальних практик/практичних, семінарських занять, контролюється під час модульного та підсумкового контролів. Оцінювання індивідуальних завдань залежать від форми виконання, наприклад:

Реферат, доповідь: 3 бали – у роботі здобувачі правильно виокремили основні положення з різних джерел, логічно та структурно об'єднали їх, коротко проаналізували та зробили ґрунтовні узагальнюючі висновки. Дотримано усі вимоги щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що включає вітчизняні та іноземні літературні джерела;

2 бали – у роботі здобувачі в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерела, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Дотримано більшість вимог щодо структурної побудови роботи. Робота містить список використаної літератури, що складається лише з вітчизняних літературних джерел;

1 бал – у роботі здобувачі фрагментарно виокремили основні положення кожного з джерела, не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків. Не дотримано вимог щодо структурної побудови роботи. Список використаної літератури оформлений не вірно або відсутній;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недобросовісності.

Підготовка огляду певної наукової проблеми/аналізу ситуації:

5 балів – робота виконана у повному обсязі із чітким дотриманням визначеної структури. Робота містить ґрунтовний аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

4 бали – робота виконана у повному обсязі із дотриманням визначеної структури за виключенням деяких елементів. Робота містить аналіз, висновки та рекомендації з порушеної проблеми;

3 бали – робота виконана частково із дотриманням визначеної структури, що містить більшість необхідних елементів. Робота містить поверхневий аналіз, висновки та окремі рекомендації з порушеної проблеми;

2 бали – робота виконана частково. Структура роботи недотримана. Робота містить поверхневий аналіз, окремі висновки. Рекомендації з порушеної проблеми відсутні;

1 бал – робота виконана на рівні окремих фрагментів. Структура роботи недотримана. Робота містить поверхневий аналіз, висновки зроблені не вірно. Рекомендації з порушеної проблеми відсутні;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недобросовісності.

Есе: 3 бали – **здобувач** створює оригінальний за думкою та оформленням письмовий твір відповідно до навчальної ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних психологічних проблем; приклади переконливі,

конкретизовані; цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів;

2 бали – **здобувач** самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; наводить доречні аргументи; висновок відповідає запропонованій темі; у роботі виявлені недоліки за двома показниками: тезу чітко не сформульовано, відсутність виразної особистісної позиції, належної її аргументації;

1 бал – побудований текст характеризується фрагментарністю; сформульована теза не відповідає запропонованій темі; наведені аргументи не є доречними; прикладів немає або вони не є доречними;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлено факти академічної недоброчесності.

Презентація: 3 бали – усі ідеї подані таким чином, що демонструють глибокі знання здобувача про предмет дослідження і здатність мислити логічно. Тема презентації чітко визначена і добре розроблена. Презентація має зрозумілу і логічну структуру, організована. Дотримані прийняті норми культури презентації, автори творчо підійшли до її оформлення. Робота не переобтяжена текстом. Наявні гіперпосилання працюють коректно. Усі учасники групи беруть активну участь у висвітленні презентації;

2 бали – більша частина ідей подані таким чином, що демонструють значні знання здобувачів про предмет дослідження і здатність мислити логічно. Тема презентації доволі чітко визначена і задовільно розроблена. Презентація має зрозумілу і логічну структуру, у достатній мірі організована. Дотримані прийняті норми культури презентації. Робота дещо переобтяжена текстом, що ускладнює її сприйняття. Наявні гіперпосилання працюють. Переважна більшість учасників групи беруть участь у висвітленні презентації;

1 бал – більшість ідей у презентації виражені нечітко. Тема визначена нечітко і розроблена з помилками. Презентація має порушену структуру або взагалі її не має. Зустрічається багато порушень прийнятих норм культури проведення презентації. Окремі учасники групи або лише один з них може пояснити викладені ідеї;

0 балів – завдання не виконано або у роботі виявлені факти академічної недоброчесності;

Засобами провадження освітньої діяльності в межах навчальної дисципліни «Психологічна служба» є навчальні аудиторії, що забезпеченні мультимедійним обладнанням; навчально-тренувальний комплекс інституту, що включає: смугу психологічних перешкод з відповідними тренажерами та імітаторами; навчальна, навчально-методична та нормативно-правова література, що знаходиться в бібліотеці (електронній бібліотеці) інституту.

16. Перелік завдань для підготовки до модульного контролю знань

1. Дати характеристику основним положенням концепції про національну систему соціально-психологічної служби України.
2. Проаналізувати цілі, завдання, структуру психологічної служби.
3. Охарактеризувати етапи розвитку психологічної служби в Україні.
4. Розкрити зміст статей Етичного кодексу психолога.
5. Розкрити зміст напрямків роботи практичного психолога: психологічна просвіта, психопрофілактика, психологічне консультування, психокорекція, психотерапія.
6. Розкрити особливості психологічної служби системи освіти в Україні.
7. Проаналізувати психологічну службу дошкільного навчального закладу: мета, основні завдання, документація і статистична звітність .
8. Охарактеризуйте особливості роботи психологічних служб країн Заходу, США та України.
9. Розкрити мету та основні напрями роботи психологічної служби у закладах вищої освіти.
10. Проаналізувати права та обов'язки шкільного психолога.
11. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітній школі.
12. Розкрити зміст психологічної просвіти викладачів та студентів.
13. Охарактеризуйте основні умови ефективної діяльності психологічної служби закладу вищої освіти.
14. Визначити зміст асесмент-центру в арсеналі технік практикуючого психолога в організаціях, установах на підприємствах.
15. Розкрити основні форми організації діяльності психологів на підприємстві.
16. Визначити напрямки та рівні функціонування психологічної служби на підприємстві.
17. Охарактеризувати функціональні обов'язки клінічного психолога.
18. Розкрити особливості організації психологічної допомоги в психіатричних установах.
19. Визначити специфіку надання психологічної допомоги тяжким соматичним хворим.
20. Дати характеристику напрямкам роботи центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
21. Визначити завдання та обов'язки психолога соціальних центрів матері та дитини.
22. Розкрити особливості роботи практичного психолога у соціальному сиротинці.
23. Визначити особливості роботи з клієнтами, котрі пережили насильство.
24. Визначити особливості роботи із узалежненими клієнтами.
25. Визначити зміст психологічної підтримки осіб похилого віку (особливості роботи геронтопсихологічних служб).

26. Розкрити особливості соціально-психологічної підтримки вимушених внутрішніх переселенців, які перебували в зонах окупації та проведення бойових дій.

27. Розкрити концепцію морально-психологічного забезпечення підготовки та ведення операцій (бойових дій) Збройних Сил України.

28. Охарактеризувати основні форми психологічної роботи в системі збройних сил України.

29. Проаналізувати завдання офіцерів-психологів у військовому підрозділі (частині).

30. Охарактеризувати технології роботи психолога із військовослужбовцями групи «посиленої психологічної уваги».

31. Скласти рекомендації щодо профілактики ПТСР учасників бойових дій.

32. Дати характеристику діяльності психологів в органах внутрішніх справ України.

33. Розкрити напрями професійної діяльності психологів ОВС.

34. Описати посадові обов'язки психолога ОВС.

35. Розкрити основні принципи, напрями та завдання соціально-психологічної роботи в службі безпеки України.

36. Дати характеристику основним напрямкам соціально-психологічної роботи в СБУ.

37. Розкрити завдання соціально-психологічної роботи в СБУ.

38. Описати соціально-психологічну службу в рамках виправної (пенітенціарної) системи.

39. Охарактеризувати основні функції та напрями роботи психолога виправного закладу.

40. Охарактеризувати відомчі психологічні служби України (на вибір).

Особливості здійснення професійної діяльності.

41. Роль психологічних служб у наданні соціально-психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам: міжнародний досвід та імплементація в Україні.

42. Психологічна служба в системі збройних сил України.

43. Технології роботи психолога із військовослужбовцями групи «посиленої психологічної уваги».

44. Організація діяльності психологічної служби в системі охорони здоров'я.

45. Завдання діяльності, структура роботи психологічної служби органів внутрішніх справ.

17. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних завдань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Беззастережне дотримання під час занять правил безпеки, вимог

охорони праці, санітарно-гігієнічних норм та протиепідемічних заходів.

3. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

4. Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання з дисципліни, набутих у неформальній та/або інформальній освіті.

5. Здобувачі освіти мають право на оскарження результатів підсумкового контролю з дисципліни або процедури його проведення.

6. Здобувачі освіти мають право на самостійний вибір форм і проблематики індивідуальних завдань.

7. При виконанні індивідуальної роботи здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувачі несуть персональну відповідальність згідно із законодавством України та нормативними документа НУЦЗ України.

18. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні документи

1. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 565.

2. Освітньо-професійна програма «Екстремальна та кризова психологія» підготовки здобувача на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України.

Базова література

1. Дуткевич Т. В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності. 2-ге вид. Навч. посіб. Центр учбової літератури, 2010, 256 с.

2. Коваль М.С. Дії підрозділів ДСНС України в умовах розвитку воєнного стану. Навчальний посібник. Львів : ЛУБЖД, 2023. 308 с.

3. Легка Л. М. Організація діяльності психологічних служб : навч. посіб. Л. М. Легка, Л. Г. Семенча. Львів : Новий Світ, 2018. 371 с.

4. Обухівська А. Г. Методичні рекомендації з окремих аспектів діяльності практичних психологів і консультантів ПМПК А. Г. Обухівська, Т. Д. Ілляшенко, Л. Є. Андрусішина. Електрон. Дані, Київ : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013, 56 с.

5. Охріменко І. М. Психологія оперативно-розшукової діяльності: навч. посіб. за ред. А.В. Іщенка, В.С. Медведєва, 2011, 296 с.

6. Панок В. Г. Психологічна служба вищого навчального закладу (організаційно-методичні аспекти) Панок В. Г., Острова В. Д. К.: «Освіта України», 2010, 230 с.

7. Панок В. Г. Психологічна служба: [навч.-метод. посіб. для студентів і викладачів] В.Г. Панок. [2-е вид.]. Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2013, 328 с.

8. Помиткіна Л. В. Психодіагностика в процесі консультативної діяльності Консультативна психологія: підручник І. С.Булах та ін. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014, 484 с.

9. Психологічна служба : Підруч. [В. Г. Панок (наук. ред.), А. Г. Обухівська, В. Д.Острова та ін.]. Київ : Ніка-Центр, 2016, 362 с.

10.Строяновська О. В. Психологічна служба в системі освіти. Практикум з навчального курсу для практичних психологів О. В. Строяновська. Навч. пос. Київ.: Каравела, 2010, 176 с.

Допоміжна література

1. Александров Д. О. Становлення особистості працівника органів внутрішніх справ: монографія Д. О. Александров. К. : Вадекс, 2014, 307 с.

2. Артюшин Л. М. Праця в особливих умовах Л. М. Артюшин, С. П. Мосов, О. Р. Охременко. К. : НАОУ, 2004, 94 с.

3. Головка Н. О., Данелян Л. Є., Довгалюк І. С., Комар Т. О., Кучеровський О. К. Соціальнопсихологічна робота з дітьми та молоддю з особливими потребами: Метод. рек. Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді. К. : Держсоцслужба, 2005, 108 с.

4. Городнова Н. М. Положення про кабінет практичного психолога в закладах освіти Н. М. Городнова Практична психологія і соціальна робота. 2001, №1. 27-30 с.

5. Дмитренко А. К. Мотиваційні та світоглядні аспекти вибору професії психолога А. К. Дмитренко Практична психологія і соціальна робота. 2002, №4. 31-33 с.

6. Дячкова О. М. Психологічна служба ДСНС України як суб'єкт впровадження інноваційних рішень і форм роботи кабінету психологічного розвантаження персоналу ОРСЦЗ О.М. Дячкова, М. А. Кришталь, М. В. Фомич Вісник Національного університету оборони України. Зб-к наук. праць. К.: НУОУ, 2021. Вип. 4 (62). 164 с.

7. Методичне забезпечення психологічного супроводження діяльності вищого навчального закладу системи МВС України В. І. Московець, А. П. Москаленко, Д. О. Кобзін. Х. : Нац. ун-т внутр. справ, 2004, 240 с.

8. Робота психолога та соціального педагога в закладах освіти. Збірник нормативних документів Укладач І. С. Загурська. Житомир, 2010, 85 с.

9. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядиплом. освіти За наук. ред. Л. М. Карамушки. К.: Фірма «ІНКОС», 2005, 366 с.

10. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції. Активне соціально-психологічне навчання. Навч. посібник.Т. С. Яценко. Київ.: Вища школа, 2004, 679 с.

Інформаційні ресурси

1. Етичний кодекс психолога [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://psyua.com.ua/page/zakon.php>; www.psyjournals.org.ua

2. Наказ МВС України від 31.08.2017, № 747 «Про затвердження Порядку психологічного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій» [Електронний ресурс] // МВС України. – Режим доступу: <https://cutt.ly/0WcjnWM>.

3. Психологічна служба в системі освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.tneu.edu.ua/index.php/uk/component/content/article/93-nmkd/4231-psykholohichna-sluzhba-v-systemi-osvity>

Розробник:

Старший викладач кафедри
психології діяльності
в особливих умовах
кандидат історичних наук, доцент

Оксана ЛИТВИНЕНКО

Розробник:

викладач кафедри психології
діяльності в особливих умовах

Ольга ЖОГЛО